

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025

First Semester

Sanskrit

ARTHA SASTHRA AND NITI SASTHRA – 1

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. वें प्रश्नाः समाधेयाः-

- (a) सतां सूक्तैः सुधास्यन्दिभिः। विशदयत।
- (b) मूर्खस्य नास्त्यौषधम् - कथं मूर्खः भवति।
- (c) 'वाग्भूषणं भूषणम्' - विशदयत।
- (d) धीरं विलोकयति चाटुशतैश्च भुङ्क्ते। विवृणुत।
- (e) 'नृपनीतिरनेकरूपा' - नृपनीतिं विशदयत।
- (f) 'सेवाधर्मः परमगहनो योगिनामव्यगम्यः' - सेवाधर्मः कीदृशः?
- (g) 'अर्थशास्त्रम्' इति पदं कौटिल्याभिमतं किं भवति।
- (h) का नाम विद्या? अर्थशास्त्रे किं वर्णितम्?
- (i) "त्रयी" इति के उच्यन्ते?
- (j) का नाम दण्डनीतिः?

2. त्रयः प्रश्नः समाधेयाः।

- (a) अर्थशास्त्रमनुसृत्य राजर्षिवृत्तम् निरूपयत।
- (b) को नाम इन्द्रियजयः?
- (c) आश्रमाणाम् विशेष धर्मान् विशदयत।
- (d) मानशौर्यपद्धतिं विशदयत।
- (e) विद्वत्पद्धतिं संगृहीत।
- (f) अर्थपद्धतिं विशदयत।

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025

First Semester

Sanskrit

ARTHA SASTHRA AND NITI SASTHRA – 1

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ।

- (a) भर्तृहरिमनुसृत्य परोपकारिणां स्वभावं वर्णयत।
- (b) भर्तृहरेः नीतिशतके निरूपितं सुजनपद्धतिं वर्णयत।
- (c) अर्थशास्त्रस्य प्रयोजनानि अद्यतनप्रपञ्चानुसारं विशदयत।
- (d) अमात्यानां गुणगणानुसारं तेषां नियुक्तिप्रकारं विशदयत।

2. त्रयाणां सन्दर्भवाक्यानि लिखत।

- (a) अम्बरीषश्च नाभागो बुभुजाते चिरं महीम्।
- (b) आश्रयः सर्वधर्माणां शश्वदान्वीक्षकी मत।
- (c) त्रय्या हि रक्षितो लोकः प्रसीदति न सीदति।
- (d) मणिना भूषितः सर्पः किमसौ न भयंकरः।
- (e) सर्वे गुणाः काश्चनमाश्रयन्ति।
- (f) नास्ति तेषां यशः काये जरामरणजं भयम्।

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025

First Semester

Sanskrit

VYAKARANAM — 1

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
 - (a) इको यणचि।
 - (b) हलो यमां यमि लोपः।
 - (c) एत्येधत्त्यूट्सु।
 - (d) ओमाडोश्च।
 - (e) सम्बुद्धौ शाकल्यस्येतावनार्थे।
 - (f) छायाबाहुल्ये।
 - (g) उपपदतत्पुरुषसमासः।
 - (h) उपमान कर्मधारयः।
 - (i) तद्धितार्थ द्विगुः।
 - (j) तुल्ययोगे बहुव्रीहिः।
2. चतुर्णां लघुटिप्पणीं लिखत।
 - (a) अदेङ्गुणः।
 - (b) अदसोमात्।
 - (c) ष्टुना ष्टुः।
 - (d) वा पदान्तस्य।
 - (e) भो भगोऽधोऽपूर्वस्य योऽशि।
 - (f) मोऽनुस्वारः।
3. द्वौ सप्रमाणं साधयत।
 - (a) रामश्शेते
 - (b) तल्लयः
 - (c) चतुष्कोणः
 - (d) मुनीन्द्रः।

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025
First Semester
Sanskrit

VYAKARANAM — 1
MAXIMUM MARKS :30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. त्रीणि सूत्राणि सोदाहरणम् व्याख्यात।

- (a) उपसर्जनं पूर्वम्।
- (b) पञ्चम्याः स्तोकादिभ्यः।
- (c) दिक्पूर्वपदादसंज्ञायां जः।
- (d) राजाहः सखिभ्यष्टच्।
- (e) स नपुंसकम्।
- (f) शेषाद्विभाषा।

2. चत्वारि सप्रमाणं समासरूपाणि लिखत।

- (a) शिवकेशवौ।
- (b) पीताम्बरः।
- (c) घनश्यामः।
- (d) महाराजः।
- (e) नखभिन्नः।
- (f) अध्यात्मम्।
- (g) भूतबलिः।
- (h) दण्डादण्डि।

3. त्रीणि सूत्राणि व्याख्यात।

- (a) तृतीयासप्तम्योर्बहुलम्।
- (b) कर्तृकरणे कृता बहुलम्।
- (c) अर्धं नपुंसकम्।
- (d) निष्ठा
- (e) अजाद्यदन्तम्।

4. द्वौ सोदाहरणं विवृणुत।

- (a) तत्पुरुषसमासभेदान् लिखत।
- (b) अव्ययीभावं विवृणुत।
- (c) द्वन्द्वसमास भेदान् संगृहीत।
- (d) कर्मधारयासमासं विवृणुत।

(103SN21)

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025

First Semester

Sanskrit

KAVYAS – 1

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) कालिदासस्य मेघसन्देशकाव्यानुसारं मेषस्वरूपं वर्णयत।
- (b) मेघदूते जह्नुकन्यां कथं वर्णितम्?
- (c) मेघदूते यक्षः अभिशप्तः कुत्र निवसति वर्णयत।
- (d) भगवतः स्कन्दस्य वसतिं विवृणुत।
- (e) यक्षगृहस्य सम्मुखे पर्वतः कथमस्ति?
- (f) चन्द्रापीडस्य जन्मविशेषान् लिखत।
- (g) शुकनासस्य गृहं प्रति चन्द्रापीडस्यागमनकारणं लिखत।
- (h) इयं लक्ष्मीः कथं भवति – विवृणुत।
- (i) यौवनप्रभावेन यूनां दृष्टिः कथं भवति?
- (j) लक्ष्मी तृष्णाविषवल्लीनाम् कीदृशं भवति?

2. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) गुरुपदेशप्राधान्यं लिखत।
- (b) अनर्थपरंपरा सर्वा – विशदयत।
- (c) केषां कृते उपदेशस्य कदा योग्यकालः?
- (d) आम्रकूटस्य शोभां निरूपयत।
- (e) विदिशानगरस्त्रीणां सौन्दर्यं स्पष्टयत।
- (f) देवगिरीवर्णनं कुरुत।

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025

First Semester

Sanskrit

KAVYAS – 1

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. द्वावधिकृत्य लिखत।

(a) (i) यक्षेन कथितं अलकानगरमार्गं (मेघं प्रति) वर्णयत।

अथवा

(ii) महाकालेश्वरवैभवं उज्जयिनिनगरसौन्दर्यं च विवृणुत।

(b) (i) शुकनासोपदेशस्य वैशिष्ट्यं निरूपयत।

अथवा

(ii) बाणस्य रचनाकौशलं सोपपत्तिकं वर्णयत।

2. श्लोकद्वयं व्याख्यात।

(a) मन्दं मन्दं नुदतिपवनश्चानुकूलो यथा त्वां
वामश्चायं नुदति मधुरं चातकस्ते सगन्धः।
गर्भाधान - क्षण - परिचयान् नूनमाबद्धमालाः
सेविष्यन्ते नयनसुभगं खे भवन्तं बलाकाः।

(b) तस्मिन्काले नयनसलिलं योषितां खण्डितानां
शान्तिं नेयं प्रणयिभिरतो वर्म यानोस्त्यजाशु।
प्रालेयास्त्रं कमलवदनात् सोऽपि हर्तुं नलिन्याः
प्रत्यावृत्तस्त्वयि कररुधि स्यादनल्पाभ्यसूयः।

(c) तन्वी श्यामा शिखरिदशना पक्वबिम्बाधरोष्ठी
मध्ये क्षामा चकित हरिणी प्रेक्षणानिम्ननाभिः।
श्रोणीभारादलसगमना स्तोकनम्रा स्तनाभ्यां,

या तत्र स्याद्युवतिविषये सृष्टिराद्येव धातुः।

- (d) शापान्तो मे भुजगशयनादुत्थिते शार्ङ्गपाणौ,
शेषान् मासान् गमय चतुरो लोचने मीलयित्वा
पश्चादावां विरह-गणितं तमात्माभिलाषं
निर्वेक्ष्यावः परिणत-शरच्चन्द्रिकासु क्षपासु॥

(104SN21)

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025

First Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (I)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) अग्निपुराणम् विवृणुत।
- (b) वामनः।
- (c) क्षेमेन्द्रः।
- (d) भोजः।
- (e) राजशेखरः।
- (f) भरतः।
- (g) भामहानुसारं काव्यवैशिष्ट्यम्।
- (h) कथा।
- (i) अलङ्कारः।
- (j) शब्दप्रयोगः - अयोग्यः - योग्यः।

2. चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) भट्टनायकस्य रससिद्धान्तः।
- (b) धनञ्जयस्य योगदानम्।
- (c) रुय्यकः अलङ्कारः।
- (d) महिमभट्टः - व्यक्तिविवेकग्रन्थेसिद्धान्तः।
- (e) भामहानुसारं काव्यस्वरूपम्।
- (f) काव्यदोषाः।
- (g) श्रुतिदुष्टम्।
- (h) व्याकरणशास्त्र प्रश्नां लिखत।

(104SN21)

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025

First Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (I)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ।

(a) (i) आनन्दवर्धनस्य योगदानम् विवृणुत।

अथवा

(ii) महाकाव्यलक्षणम् – भिन्नमतानुसारं विशदयत।

(b) (i) 'वाचां दोषं चतुर्विधम्' भामहानुसारं विवेचयत।

अथवा

(ii) 'स्फोटसिद्धान्त विमर्शः' – यथाग्रन्थं वर्णयत।

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025

First Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (II)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) दशरूपककारः कः? तत्र वैशिष्ट्यं किं?
- (b) दशरूपं किं फलम्?
- (c) नृत्यं किं?
- (d) नाट्यम्।
- (e) इतिवृत्तम्।
- (f) नाट्यशास्त्रोत्पत्तिं विशदयत।
- (g) भरतमुनेः औन्नत्यम्।
- (h) कैशिकी वृत्तिः।
- (i) अप्सराणां संज्ञा।
- (j) स्थायिभावाः।

2. प्रश्न चतुष्टयम् समाधत्त।

- (a) नाट्यगृहनिर्माणम्।
- (b) रङ्गस्य रङ्गदेवानाञ्च पूजा-विधानम्।
- (c) त्रिविधानि प्रेक्षागृहाणि।
- (d) वीररसः।
- (e) प्रासंगिकम्।
- (f) पताका।
- (g) आरंभः।
- (h) मुखसन्धिं निरूपयत।

(105SN21)

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025

First Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (II)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ।
 - (a) प्रतिमुखसन्धिं साङ्गं निरूपयत।
 - (b) अवस्थाः पञ्चकार्यस्य विवृणुत।
 - (c) शङ्कुसम्मत रस सिद्धान्तः।
 - (d) हास्यस्य निरूपणम् कुरुत।
-